

Veerkracht

onderwijs en opvang
met de Bijbel als basis

VE werkplan

Voorschool de Kleine Rembrandt

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Onze visie en pedagogische doelen.....	3
De vier opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang binnen To Be Kind.....	4
Het aanbod	6
VE-begeleiding.....	6
Puk.....	7
Spelen, sociale ontwikkeling en spelbegeleiding.....	7
Taal en taalbegeleiding.....	8
Motoriek en begeleiding.....	9
Rekenprikkel.....	10
Organisatie	10
Groepsindeling en personeel.....	10
Intake.....	10
Samenwerking met de basisschool.....	11
Zorgstructuur	11
Het volgen van ontwikkeling.....	11
Kind besprekingen.....	11
Doorgaande lijnen.....	11
Zorgen rondom ontwikkeling.....	11
Ouderbetrokkenheid	12
Bijlage Voorbeeld van een thema uitwerking.....	13

Inleiding

Steeds meer kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en kleutergroepen werken met Voor- en vroegschoolse educatie (VVE-)programma's. De VVE-programma's zijn gericht op het voorkomen en inlopen van achterstanden in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van twee tot zes jaar oud. Deze achterstand is op de basisschool bijna niet in te halen. De Nederlandse overheid zet het VVE-beleid in om de kansen op een goede schoolloopbaan te vergroten. VVE programma's die veel aandacht hebben voor taalstimulering hebben een positief effect op de taalontwikkeling en cognitieve ontwikkeling van kinderen in achterstandssituaties. De VE-programma's beginnen in de peuterspeelzalen (voorschoolse periode) en lopen door in de eerste twee groepen van de basisschool (vroegschoolse periode). Zo'n programma bestaat niet uit losse lessen; het is juist zo dat alles wat in de groep gebeurt, een belangrijke rol speelt.

To Be Kind christelijk kindercentrum vormt samen met GBS Veerkracht IKC Veerkracht.

Onze visie en pedagogische doelen

'Al ware het dat ik alles had wat ik kon bezitten, maar ik had de liefde niet'...

Dit Bijbelse citaat is de grondslag van het werk van To Be Kind. Ons motto is: wij hebben allemaal liefde nodig! Iedereen heeft een 'liefdestank' die gevuld moet worden. Pas als deze gevuld is kun je liefde aan anderen uitdelen.

To Be Kind is een organisatie die de normen en waarden vanuit bijbels principe probeert mee te geven en zich zo wil onderscheiden van de openbare kindercentra. Dit zijn principes zoals:

- God heeft iedereen bijzonder gemaakt, ieder persoon is uniek;
- Menselijke relaties zijn onmisbaar, iedereen heeft liefde en aandacht nodig;
- Om een goede omgang met elkaar te waarborgen heeft God bepaalde waarden en normen ingesteld, die bepalen hoe wij met elkaar dienen om te gaan.
- Iedereen is uniek, iedereen is welkom en je mag zijn wie je bent.

To Be Kind wil kinderen een veilige en vertrouwde groepsomgeving bieden waar binnen veel ruimte bestaat om op ontdekking te gaan. Hierbij is het kind steeds het uitgangspunt; wat wil het, wat kan het aan? Wij vinden het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen zichzelf te zijn, zich te kunnen uitleven, ontspannen en ontwikkelen. De ontwikkeling bestaat uit:

- De lichamelijke ontwikkeling (motoriek);
- De cognitieve ontwikkeling;
- De sociaal emotionele ontwikkeling.

Kinderen ontwikkelen zich in hun omgang met anderen en door middel van spel. Het is daarom belangrijk dat kinderen voldoende aandacht krijgen van de pedagogisch medewerkers en dat er genoeg ruimte en materiaal is om tot spel te komen. Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om 'fouten' te kunnen maken en daar weer van te leren. Kinderen hebben in zichzelf weinig begrenzingsen. Zij overzien vaak de gevolgen van hun eigen gedrag niet, dat iets gevaarlijk of onprettig is. Kinderen

hebben daarom begrenzing van buitenaf nodig. Door een kind richtlijnen te geven voor zijn gedrag wordt het kind geholpen om verantwoord om te gaan met zijn omgeving en met anderen om zich heen.

In onze visie sluit ons Pedagogisch Beleid goed aan op die van de school, Veerkracht. Dit voorkomt discontinuïteit bij de overgang rond de 4-jarige leeftijd naar het basisonderwijs.

De vier opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang binnen To Be Kind

Liefde is de basis waaruit we werken. De zekerheid dat God ons lief heeft, zorgt voor een stabiel fundament, zoals wij worden liefgehad door onze Vader, zo willen we graag uw kinderen liefhebben.

De vier opvoedingsdoelen van pedagoog Marianne Riksen-Walraven bieden het kader waarbinnen wij ons bewegen binnen To Be Kind. Het biedt veiligheid, bescherming, groei- en ontwikkelingsmogelijkheden. De 4 pedagogisch doelen zijn als volgt:

1. Het bieden van emotionele veiligheid.
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie.
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de persoonlijke competentie.
4. Kinderen de kans geven om zich de aangeboden normen en waarden eigen te maken.
5. Lichamelijke ontwikkeling.

1. *Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid*

Het is belangrijk dat alle kinderen zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich veilig voelt, staat het open om te spelen en te leren. We streven ernaar dat alle kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen, in een ruimte met mensen die vertrouwen bieden, waardoor kinderen zelfvertrouwen krijgen.

Wij doen dit o.a. door:

- Vaste medewerkers (op vaste dagen), vaste leeftijdsgenootjes, vertrouwde gewoontes (denk aan bijvoorbeeld het samen afscheid nemen en de vaste dagritmes)
- Een veilige speelomgeving met themahoeken waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen.
- Het sensitief en responsief reageren van de pedagogisch medewerkers op de kinderen waarbij taal en lichaamstaal overeenkomen.
- Kinderen mogen meedoen maar hoeven niet. Ze worden wel gestimuleerd om mee te doen. Als kinderen zich niet veilig voelen, worden de kinderen niet gedwongen, maar wordt er gekeken naar een manier om het kind zich wel veilig te laten voelen.
- Wij informeren naar het welbevinden van het kind bij de ouders na een opvangdag. To Be Kind wil een zo goed mogelijk contact onderhouden met ouders en/of verzorgers. Er wordt systematisch overleg of overdracht gepleegd en de ouders en/of verzorgers worden betrokken bij de activiteiten van To Be Kind.

2. *Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties*

Door het leren van sociale competenties geven we aan kinderen de kans om zich te ontwikkelen tot volwassenen die goed kunnen functioneren in de samenleving. Kinderen leren om goed te kunnen communiceren, samenwerken, anderen te helpen, conflicten te voorkomen en conflicten op te lossen.

Dit doen we o.a. door:

- Als pedagogisch medewerker goed te observeren zodat ze kunnen analyseren of hun spel overeenkomt met hun leeftijd. Met het aannemen van een observerende houding kan de veiligheid van het kind worden bewaakt.
- Kinderen erop te wijzen wat voor effect hun gedrag heeft op hun omgeving, zowel positief als negatief.
- Het stimuleren van de communicatie onderling, bijvoorbeeld door gezamenlijke activiteiten uit te voeren.
- Het stimuleren van het elkaar helpen
- Om goed mee te kunnen doen in een groep is het belangrijk dat kinderen hun gedrag kunnen afstemmen op een ander en daartoe moeten ze zich kunnen inleven in een ander. Op peuterleeftijd is dit nog in volle ontwikkeling en wij kunnen hen hierin begeleiden.
- Wij ondersteunen het kind in het opbouwen van vertrouwde relaties met de andere kinderen. Bij een nieuw kind in de groep bereiden wij met de andere kinderen de eerste kennismaking voor. Kennismaken is een wederzijds proces. Niet alleen een nieuwkomer moet wennen aan de groep, de groep moet ook de nieuwkomer leren kennen.

Jonge kinderen verschillen sterk in de manier waarop ze reageren op de andere kinderen. We praten over activiteiten en gebeurtenissen in de groep. We stimuleren ze door onderlinge probleempjes eerst zelf op te lossen door het te benoemen en door grenzen aan te geven.

3. *Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties*

Met het begrip persoonlijke competentie wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden, ofwel het zinvol bezig zijn. De mogelijkheid hebben om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische en cognitieve ontwikkeling.

Dit doen we o.a. door:

- Aan te sluiten bij de belevingswereld van kinderen. Door observatie wordt gezien wat een kind nodig heeft om zijn persoonlijke competenties verder te ontwikkelen.
- Door het uiten en benoemen van emoties.
- Kinderen aan te moedigen zodat het kind gestimuleerd wordt om zijn ervaringen uit te breiden en nieuwe dingen te blijven proberen.
- Het beschikbare speelgoed in de ruimte wordt regelmatig verwisseld.
- Sensitief en responsief reageren op kinderen

4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken

We bieden de kinderen de gelegenheid om zich de normen en waarden en de cultuur van onze samenleving eigen te maken. Hierbij leren we de kinderen wat wel en niet mag. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels: je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen brengen we hen dit bij. Dit basisdoel is de kern van de opvoeding.

Als toevoeging daarbij is To Be Kind een Christelijk kindercentrum die de normen en waarden vanuit Bijbels principe probeert mee te geven en zich zo wil onderscheiden van de openbare kindercentra. Dit zijn principes zoals: God heeft iedereen bijzonder gemaakt, ieder persoon is uniek; menselijke relaties zijn onmisbaar en iedereen heeft liefde en aandacht nodig.

Dit doen we o.a. door:

- Het letten op taalgebruik; in het omgaan met elkaar worden geen woorden gebruikt die Godslasterend of oneerbaar zijn of de ander in verlegenheid brengen (o.a. vloeken en schelden)
- Het hanteren van de (soms ongeschreven) gedragsregels; samen delen, je mag een ander geen pijn doen, het netjes vragen van bepaalde dingen, bedanken als ze iets krijgen, luisteren naar de pedagogisch medewerker e.d.
- Als pedagogisch medewerker zelf het goede voorbeeld te geven.

Het aanbod

De pedagogisch medewerkers van To Be Kind geven kinderen alle kans om te spelen. Ze lokken spel uit door materialen, speelgoed en inrichting van de binnen en buitenruimtes. Er is gelegenheid voor bewegingsspel, fantasiespel, speel- leerspelletjes, exploratief spel en constructiespel.

Gedurende de dag is er sprake van vrij spel. Kinderen mogen en kunnen deelnemen aan activiteiten die de pedagogisch medewerkers aanbieden, zoals knutselen, beweegspellen, voorlezen of zingen.

Thema's vormen de leidraad voor de verschillende activiteiten.

VE- Begeleiding

Uit onderzoek blijkt dat er kinderen zijn die een ontwikkelingsachterstand hebben op het moment dat zij een peutergroep bezoeken. In veel gevallen blijken de kinderen deze achterstand nauwelijks in te kunnen lopen. Dit kan tot gevolg hebben dat ze later minder kansen hebben bij het kiezen van een vervolgopleiding en een baan. Door extra begeleiding biedt To Be Kind de VE kinderen een basis waaruit een goede start voor verdere ontwikkeling wordt gegeven. Dit wordt geboden door Voorschoolse educatie (VE). Binnen To Be Kind nemen alle kinderen deel aan de activiteiten rondom het thema dat op dat moment behandeld wordt en waarbij het leren van de Nederlandse taal heel belangrijk is.

Kinderen met een VE indicatie krijgen per januari 2022 extra begeleiding door de inzet van een coach. Per kind wordt er 10 uur extra begeleiding geboden. Op 1 januari 2022 waren er 2 kinderen met een VE indicatie. Er wordt dus minimaal 20 uur begeleiding geboden aan de kinderen. Samen met de pedagogisch medewerker wordt er bekeken hoe ze de beschikbare uren gaan invullen. Bijvoorbeeld door een op een begeleiding voor een kind of het spelmateriaal dusdanig aanpassen zodat er nog meer te ontdekken valt. De pedagogisch coach onderzoekt waar de behoefte ligt en springt hier op in.

Ook hebben wij binnen de organisatie een peuterspecialist welke geregeld op de groep zal komen om mee te kijken/mee te draaien op de groep.

Wij werken met de methode Uk & Puk. Uk & Puk is gericht op kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Spelen staat centraal in Uk & Puk. De pop Puk is het speelkameraadje van de kinderen. Bij Uk & Puk zijn tien thema's ontwikkeld die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Bij elk thema zijn activiteiten uitgewerkt. De activiteiten worden gemakkelijk ingepast in de dagelijkse gang van zaken. In de activiteiten is er aandacht voor de 4 ontwikkelingsdomeinen; taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel. Het gaat er niet om dat er lesjes worden gegeven en lesjes worden geleerd. Het leert het kind nieuwe vaardigheden door actief bezig te zijn en lekker te spelen.

De VE kinderen worden, buiten de dagelijkse activiteiten en taalbegeleiding, iedere week op minimaal vier dagdelen extra begeleid. Hierbij bereiden we de kinderen voor op groepsactiviteiten:

- Woorden uitleggen behorend bij het thema en/of prentenboek.
- Prentenboeken extra uitleggen, waarbij goed aangesloten wordt bij de betekenis-verlening van de kinderen.
- Spelbegeleiding in de themahoek, die voor het thema is ingericht.

Door middel van verscheidene registraties wordt de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig in de gaten gehouden.

- Per week worden de activiteiten op een VE lijst ingevuld.
- Per periode wordt een werkplan/handelingsplan voor het individuele VE kind (planning speciale aandacht) opgesteld.
- 1x in de 2 maanden volgt een evaluatie met het VVE team (ook vanuit school)
- Halfjaarlijkse registratie in ons volgsysteem KIIK

Puk

Met Puk ontwikkelen kinderen bij To Be Kind zich op een speelse manier. Puk, de pop behorend bij het VE- programma, is het speelkameraadje van de kinderen. Puk maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen of hij is verkouden. Puk biedt troost en is een vriendje bij wie kinderen zich veilig voelen. Kinderen kunnen zich identificeren met Puk. Aan hem durven ze hun fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen. Terwijl ze dat bij een volwassene wellicht nog wat eng vinden. Via Puk kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen betrekken bij een activiteit en kunnen ze op een veilige en speelse manier interactie met de kinderen uitlokken. Zowel verbaal als non-verbaal. Puk heeft in de meeste activiteiten een rol.

Spelen, sociale ontwikkeling en spelbegeleiding

Spelen en de sociale ontwikkeling horen bij elkaar. Bij vrij spelen leren kinderen rekening te houden met elkaar en voor zichzelf op te komen. Ontspannen bezig zijn in een veilige omgeving is heel belangrijk. Door te spelen, oefenen kinderen alle sociale, emotionele, cognitieve, morele en

VE werkplan IKC Veerkracht – voorschool De Kleine Rembrandt

communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben. Spelen is de natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en hun omgeving te verkennen. Spelen geeft plezier. Jonge kinderen houden ook van speelse omgang met volwassenen. Samen grapjes maken en liefst vertrouwde grapjes, waarvan het kind het verloop kent.

Bij de thema's worden spelhoeken en spelsituaties gecreëerd, waarbij kinderen spelenderwijs leren hoe de echte wereld eruitziet. Indien mogelijk gaan we ook die "echte" wereld in, in het kader van een thema (bijv. grote en kleine voetstappen meten bij het thema "Reuzen en kabouters")

Kinderen worden begeleid in hoe er gespeeld kan worden. Het ontwikkelingsniveau van het spelen wordt geobserveerd en daar wordt het aanbod op aangepast.

VE kinderen worden extra begeleid en uitgenodigd om mee te spelen. Spelen is een leidende activiteit waarin gewerkt wordt aan de brede ontwikkeling. De onderwerpen van de thema's zijn de leidraad voor de spelsituaties.

Taal en taalbegeleiding

Als kinderen hun taal en denken op jonge leeftijd goed ontwikkelen, is dit een goede basis om later optimaal van het onderwijs te profiteren. Op de peutergroep is het belangrijk om het taalaanbod goed af te stemmen op het taalniveau van de kinderen. Het taalaanbod moet prikkelend zijn, zodat de peuters uitgedaagd worden hun taal verder te ontwikkelen.

Voor pedagogisch medewerkers is het belangrijk om:

- In een rustig tempo te spreken en duidelijk te articuleren.
- Iets nog een keer te zeggen met andere woorden.
- Korte zinnen te gebruiken.
- Het taalaanbod te ondersteunen met mimiek, gebaren handelingen en materialen.
- Precies aan te geven wat de bedoeling is en maar 1 boodschap tegelijk te geven. Te controleren of de boodschap is aangekomen.
- In groepsverband Nederlands te spreken tegen de VE-kinderen.

Het is belangrijk om kinderen aan het denken te zetten en op onderzoek uit te laten gaan en niet te snel zelf met oplossingen te komen.

Het goed stimuleren van de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling leidt ertoe, dat kinderen geprikkeld worden om zelf actief te zijn bij het leren van woorden, het ontwikkelen van ruimtelijk inzicht, het experimenteren met hoeveelheden en het begrijpen van de wereld om hem heen.

Er wordt dagelijks voorgelezen uit goede prentenboeken, die aansluiten op het thema. Zo leren de kinderen taal te begrijpen (door te luisteren en te kijken) en te spreken. We gebruiken woorden bij alles wat we doen, met en voor de kinderen, waardoor er de hele dag door veel taal geoefend wordt. Er worden voorwerpen uit de boeken gebruikt, waarmee het verhaal naverteld kan worden.

Bij de thema's worden woordenlijsten gebruikt, aangevuld met specifieke woorden, die in de activiteiten nadrukkelijk gebruikt worden. Bij To Be Kind stimuleren we de kinderen om veel te vertellen en actief bezig te zijn met taal.

Ook werken we samen met basisschool Veerkracht als het gaat om taalontwikkeling. Er wordt er in de onderbouw gewerkt met LOGO 3000. Op de peutergroep hebben wij de peuterkaarten van LOGO 3000, deze integreren wij in ons programma. Naast het VE programma Uk en Puk willen wij de woordenschat van kinderen vergroten door middel van dit programma en werken wij aan de doorgaande lijn.

Het doel van LOGO 3000 is om bestaande woordenschatachterstanden bij jonge kinderen te verkleinen zodat zij succesvol het vervolgonderwijs vanaf groep 3 van het basisonderwijs kunnen volgen. Toekomstige leerproblemen, die als onderliggende oorzaak een woordenschatproblematiek in zich hebben, kunnen daarmee zo veel mogelijk voorkomen worden.

LOGO 3000 leert jongen kinderen op een speelse manier de 3000 basiswoorden van de Basiswoordenlijst voor Amsterdamse Kleuters (BAK; Mulder, Timman & Verhallen, 2009). Deze 3000 woorden worden in een doorgaande lijn van de peutergroep naar groep 1 en tot slot naar groep 2 behandeld. Pedagogisch medewerkers en leerkrachten kunnen deze 3000 woorden met behulp van onder andere praatplaten, woordwebben en woordkalender flexibel aanbieden. In samenwerking met school wordt dit programma uitgezet en wordt er regelmatig van gedachten gewisseld.

Motoriek en begeleiding

Motoriek is belangrijk in het Puk programma. De activiteiten helpen kinderen verschillende deelgebieden te ontwikkelen. Soms met speciale motorische activiteiten, vaak als deel van gewone dagelijkse routines. Het Puk programma helpt kinderen hun senso-motoriek, kleine en grote motoriek en lichaamsbesef te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers maken hen bewust door het stellen van vragen.

Voorbeelden vanuit de praktijk bij de 3 ontwikkelingsgebieden:

Grote motoriek:

Buitenspel zonder materiaal: lopen, rennen, springen, duwen en trekken, dragen, vangen, hinkelen en bewegingen die kinderen zelf binnen hun spel verzinnen.

Buitenspel met groot materiaal: auto's, karren, trekkers, driewielers, klim en klautertoestellen, glijbaan, wip, en loopklossen.

Buitenspel met klein materiaal: ballen, activiteiten in de zandbak met vormpjes en emmers.

Zang en bewegingsspelletjes: zakdoekje leggen, in de maneschijn, hoofd-schouder-knie en teen, dansen.

Fantasie- en imitatiespel: poppenhoek, blokkenhoek, verkleden, winkeltje spelen, doen alsof (lopen als een konijn, springen als een kikker).

Kleine motoriek:

Gebruik van vingers en mondspieren. Voorbeelden zijn o.a. Klein bouw- en constructiemateriaal zoals duplo en later lego, puzzels, kralen rijgen, boetseren, knippen en plakken en in de poppenhoek spelen (afwassen, strijken, pop aan- en uitkleden).

Senso-motoriek:

Het gebruik van de zintuigen; oren, neus, mond, maar ook in onze spieren zitten zintuigen die de hersenen informatie geven over bijv. onze lichaamshouding. Onze huid is het zintuig dat aangeeft hoe dingen voelen (warm/koud). Voorbeeld van activiteiten zijn o.a. Spelen met scheerschuim, spelen met spaghetti, bellenblazen, voeldoos en proefspelletjes.

Vanaf het moment dat een kind geboren wordt, start de grote, kleine en zintuiglijke ontwikkeling. Dat lijkt vanzelf te gaan. Toch vinden wij het belangrijk een kind de tijd en ruimte te geven om bewegingen te oefenen en ervaringen op te doen met alle zintuigen. Want na verloop van tijd gaan handelingen dan automatisch. En pas als kinderen de ene vaardigheid onder de knie hebben, kunnen ze over naar het uitproberen van een andere (moeilijkere) vaardigheid. Kortom: hoe meer een kind doet, hoe meer het kan!

Rekenprikkel

Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met vaardigheden zoals meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Ze komen al vroeg in aanraking met tellen en telwoorden. Als we naar buiten gaan wordt er samen met de kinderen geteld wie er allemaal in de rij staan. Is iedereen aanwezig of is er een kindje niet? Aan tafel wordt er geteld hoeveel bekers er nodig zijn. Verder worden er diverse spelactiviteiten en materialen aangeboden om de kinderen te prikkelen. Torens bouwen en blokjes tellen, is deze hoog of laag? Maar ook de ruimtelijke oriëntatie komt aan de orde: waar komen de snippers terecht, die de kinderen net in de lucht hebben gegooid?

Al snel krijgen ze “dagelijks” op speelse wijze te maken met huisnummers, de klok, telefoonnummers en het tellen van pagina’s in prentenboeken. Ze proberen hun kennis ook zelf toe te passen. Dat lukt soms wel en soms niet. Met vallen en opstaan ontwikkelen ze inzicht in verschillende functies of betekenissen van getallen en krijgen ze belangstelling voor de kunst van het tellen. Dit ontwikkelingsproces heet ‘ontluikende gecijferdheid’.

Organisatie

Groepsindeling en personeel

We hebben 1 peutergroep, de Kleine Rembrandt. Op deze groep mogen 16 kinderen opgevangen worden. Wij hebben 2 pedagogisch medewerkers verdeeld over 4 ochtenden. De kinderen hebben op deze manier altijd een vast gezicht. Conform de wettelijke regelgeving dienen ouders minimaal 4 ochtenden VE af te nemen, op deze manier kan het VE programma zo optimaal mogelijk werken.

Wij zijn geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.30-12.30 uur.

De pedagogisch medewerkers hebben een gekwalificeerde opleiding genoten. Hieronder verstaan we de beroepskwalificatie zoals in de cao-kinderopvang is opgenomen. Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een VOG en zijn ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang.

Elk jaar worden de mogelijkheden bekeken om de pedagogische kwaliteit hoog te houden, door het volgen van cursussen.

Intake

Een intakegesprek vindt plaats na het aanmelden van het kind. Het gesprek vindt altijd plaats bij To Be Kind. Tijdens dit gesprek wordt er informatie gegeven over, zowel het VE programma bij To Be Kind, als over het kind. De ouders krijgen een rondleiding en een kennismaking met de pedagogisch medewerker of leidinggevende.

De ouders kunnen tijdens dit gesprek aangeven welke bijzonderheden er eventueel zijn en waar rekening mee gehouden moet/kan worden.

Een VE indicatie wordt vastgesteld door het KOT, zij zullen tevens de ouders informeren over de mogelijkheden van het VE-traject.

To Be Kind informeert de ouders over de inhoud van het VE-traject en de minimaal af te nemen dagdelen en zorgt voor de verdere inschrijving op de peutergroep.

Samenwerking met de basisschool

Wij trekken veel samen op met de basisschool. Zo gaan we gezamenlijk naar VVE bijeenkomsten vanuit de gemeente en raadplegen we elkaar waar nodig. Vanuit de onderbouw komt er geregeld iemand langs bij de peuters en worden onze specialismen en kennis met elkaar gedeeld. Ook hebben wij geregeld gezamenlijke overleggen waarin we het proces van samenwerking met elkaar bespreken en evalueren. Het is een continue proces waar we met elkaar aan werken waarbij de intensiteit van samenwerking wordt vergroot.

Zorgstructuur

Het volgen van ontwikkeling

KIJK-webbased! is een instrument waarmee je de ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar in kaart brengt. Met dit instrument krijgen wij, beroepskrachten en ouders, een compleet beeld van de ontwikkeling van kinderen. Met behulp van KIJK! Verzamelen we op een systematische wijze informatie over de totale ontwikkeling. Op basis van deze informatie spelen we in op de ontwikkelingsbehoeften van het kind door de activiteiten af te stemmen op hun individuele mogelijkheden en op groepsmogelijkheden. Bijvoorbeeld door meer motorische activiteiten te organiseren. Dit wordt waar nodig ook besproken met de coach.

Daarnaast sluit KIJK! aan bij het VE-programma.

Kind besprekingen

Het KIJK observatie instrument wordt 2 keer per jaar met de ouders besproken. Zij geven toestemming tot overdracht naar de basisschool. Het registratieformulier wordt als het kind 3 jaar en 9 maanden is overgedragen aan de basisschool. Dit is zo vaak mogelijk een warme overdracht. Zeker bij VE-kinderen zal er een warme overdracht plaatsvinden met de leerkracht waar het kind in de klas komt of met de IB'er van IKC Veerkracht of de betreffende basisschool. De IB'er van basisschool Veerkracht vraagt een half jaar voordat het kind naar school gaat de gegevens op bij de pedagogisch medewerker.

Doorgaande lijnen

Voor de overdracht van peutergroep naar school, hanteren wij het overdrachtsformulier van KIJK. Bij de VE-kinderen gebeurt dit middels een warme overdracht. Een VE-indicatie blijft gelden, ook als het kind naar de basisschool gaat. Het kind wordt dan verder gevolgd binnen groep 1 en 2. Met de IB'er is er een warme overdracht. Bij zorgen kan een kind, indien nodig, in aanmerking komen voor extra ondersteuning.

Zorgen rondom ontwikkeling

Wanneer er bijzonderheden omtrent de ontwikkeling van het kind worden gesignaleerd, zal hierover door de mentor (of een andere pedagogisch professional) contact worden opgenomen met de ouders. Aan de hand van wat op dat moment het meest passend is, zal hiervoor een afspraak worden gemaakt of de dagelijkse overdracht worden gebruikt. In overleg met de ouders wordt gekeken wat het beste

is voor het kind. Dit kan bijvoorbeeld extra zorg of ondersteuning voor het kind zijn of het aanbieden van extra uitdaging. Of het doorverwijzen naar externe zorg.

Er kan ook een andere professional vanuit LEV-WN worden ingeschakeld om de juiste zorg en begeleiding rondom het kind te kunnen bieden. De pedagogisch coach zorgt voor coaching van onze pedagogisch medewerkers en kan meekijken hoe de beste begeleiding kan worden geboden voor elk kind. Tevens kan een orthopedagoog van LEV-WN of de intern begeleider vanuit het onderwijs advies geven. Daarnaast kan het wenselijk zijn expertise van buitenaf in te zetten zoals bijvoorbeeld van een fysiotherapeut of logopedist. Ook kan er contact opgenomen worden met het OKT (Ouder en Kind team vanuit de gemeente). Er zal alleen contact met derden worden opgenomen na toestemming van de ouders.

Ouderbetrokkenheid

Pedagogisch medewerkers werken samen met de ouders en vullen de gezinsopvoeding aan. Ouders en thuisopvoeding zijn voor het jonge kind het belangrijkste.

Door dagelijks vriendelijk contact en overleg ontstaat er wederzijds vertrouwen. De pedagogisch medewerkers bij To Be Kind zorgen ervoor dat ze de ouders en het kind begroeten bij binnenkomst en openstaan voor contact.

- Bij de peuters zijn de haal- en brengtijden contactmomenten tussen ons en de ouders. Dit moment wordt ook gebruikt om de VE ouders te wijzen op het actuele thema en eventueel aanvullende tips te geven.
- Ouders mogen in het begin een kwartiertje blijven spelen op de groep samen met hun kind.
- In de hal hangt een grote themaplaat. Hierop worden foto's gehangen van de activiteiten, die aansluiten op het thema. Ook is er een zgn. doelenmuur, hierop staat aan welke doelen gewerkt wordt tijdens het thema.
- Voor de ouders maken we een informatieblad met daarop het thema uitgelegd en wat ze zelf eventueel zouden kunnen doen met hun kinderen.
- Het is daarnaast altijd mogelijk om een gesprek aan te vragen, zodat op een rustig moment uitgebreid overlegd kan worden (15-minutengesprek).
- Tevens vindt er, op het moment dat het kind 3 jaar en 9 maanden is, een gesprek plaats aan de hand van ons kind volgsysteem KIIJK!
- Ouders kunnen ten alle tijden informatie vinden op onze website: www.tobekind.nl
- 1x in de 2 maanden ontvangen de ouders een nieuwsbrief.
- Aan het begin van ieder kalenderjaar bieden wij, gedurende een week of 6, ouders de mogelijkheid om een dagdeel met hun kind mee te draaien in de peutergroep.
- Voor de uitvoering van thema's vragen wij ouders die het leuk vinden om te helpen om voorwerk te verrichten voor de knutselactiviteiten. Dit houdt bijvoorbeeld in dat ouders thuis voorbeelden uitknippen.
- Wij trekken samen met school op als het gaat om ouderbijeenkomsten e.d. 1 keer per jaar wordt er een gezamenlijk thema gedaan waar we dan ook een gezamenlijke ouderavond voor zullen organiseren.

Bijlage Voorbeeld van een thema uitwerking op de peutergroep

Thema: Knuffels	Activiteit	Groep	Wat heb je nodig?	Observatiedoel
<i>Week 1</i>	Introductie: knuffels Hoek: Slaap lekker puk Voorlezen1: Waar is knuf?	In de kring Begeleid spelen Kring/kleine groep	Knuffels(eventueel kinderen eigen knuffel meenemen) Puk met klein knuffeltje Puk met bedje Voorleesboekje Tandborstel voor puk Knieboek C waar is knuf? Kijkboek	Spraak/taal ontwikkeling Cognitieve ontwikkeling(bedtijd) Kleine motoriek (puk aan en uitkleden) Spelontwikkeling ontluikende geletterdheid Cognitieve ontwikkeling
<i>Week 2</i>	Expressie: Knuffeltje hier knuffeltje daar Ontdekken: Snoezelen	Kring kleine groep Begeleid spelen	Knuffels Materialen die zacht aanvoelen Materialen die hard aanvoelen	Ontluikende gecijferdheid Spraak/taal ontwikkeling Cognitieve ontwikkeling Kleine motoriek
<i>Week 3</i>	Knutselen: Een zachte knuffel Spel: opstaan puk!	Kleine groep/ aan tafel Begeleid spelen kleine groep	Kopieerblad knutselbeer(uit handleiding) Stukjes stof, stukjes wol, watjes Zaklamp/ puk in bedje	Cognitieve ontwikkeling Omgaan met zichzelf Spraak/taal ontwikkeling Spelontwikkeling
<i>Week 4</i>	Bewegen: Knuffeldans Verzorging: puk is ondeugend Voorlezen 2: Waar is knuf?	Grote groep Kleine groep Kleine groep	Puk Muziek Iedereen eigen knuffel Puk Knieboek C Voorwerpen uit het verhaal	Grote motoriek Omgaan met zichzelf Cognitieve ontwikkeling Spraak/taal ontwikkeling Spelontwikkeling
<i>Week 5</i>	Zijn we weer vriendjes?	Kleine groep	Puk knuffel	Omgaan met anderen

week 1

het bed	ik ben..	dan	slaap lekker
bij	de knuffel	eerst	slapen
de deken	de poot	gapen	ssst!
dicht	de staart	moe	vergeten
heten	welgerusten	de pyjama	zachtjes

week 2

de aai	het kusje	aanraken	de muziek
aaien	lief	het dekbed	niet
het haar	de nek	fijn	de spullen
hoeveel	het versje	hard(stof)	wel
knuffelen	de wang	het kussen	zacht(stof)

week 3

de beer	de kop	donker	snurken
de buik	de nagel	goedemorgen	zich uitrekken
glad	ruw	in slaap vallen	wakker
de hand	voelen	licht	de wekker
hoe	zacht	opstaan	de zaklamp

week 4

bewegen	rondraaien	de buik	kietelen
de dans	rustig	de deksel	kwijt
dansen	schoppen	echt	moeilijk
heen en weer	snel	het grapje	onderin
de kant	wiegen	kiekeboe!	Zuchten

week 5

boos	slaan	afscheid nemen	de slingers
een hand geven	sorry	het allerleukst	tot ziens!
de klap	de stoel	dag!	weggaan
de ruzie	stout	jammer	zingen
samen	vriendjes zijn	het liedje	zwaaien

Voorlezen Waar is Knuf?

achter	de knuffel	voelen	zoeken
hard(stof)	onder	waar	
in	vinden	zacht(stof)	